

ПРИРУЧНИК

за организовање онлајн

форума/збора

САДРЖАЈ

1.Како организовати онлајн форум/збор?	3
2.Организација онлајн Форума на платформи www.mjesnazajednica.ba	Error! Bookmark not defined.
3.Организација „live“ или уживо онлајн Форума путем Фејсбук (ФБ)/ Facebook (FB) профила мјесне заједнице.....	5
4.Одржавање онлајн Форума путем ФБ профила мјесне заједнице.....	12
5.Остало.....	13

1. Како организовати онлајн форум/збор?

Савјет мјесне заједнице може одлучити да организује онлајн Форум с грађанима. Онлајн форум се препоручује када околности не дозвољавају организацију директног Форума с грађанима (неадекватан простор за организацију, временске непогоде, пандемија, вријеме потребно за Форум и сл.), мјесна заједница сматра да би путем онлајн форума омогућила учешће већем броју грађана, заинтересовала и стимулирала би и категорије становништва које рјеђе долазе на Форуме (млади, жене и сл.). Онлајн форум се може организовати и паралелно са нормалним форумом, а ако се сматра да би то могло омогућити већу транспарентност и обухват већег броја становништва дате МЗ.

У овом дијелу ћемо описати 3 препоручена начина организације онлајн Форума:

1. Организација онлајн Форума на платформи www.mjesnazajednica.ba
2. 'Live или уживо' онлине Форум путем Фејсбук /Facebook (FB) профила мјесне заједнице
3. Онлајн Форум путем ФБ профила мјесне заједнице

О најпогоднијем начину за сваку мјесну заједницу ће одлучити предсједник и чланови савјета мјесне заједнице. Свака мјесна заједница је специфична (број становника, добна структура, заступљеност кориштења онлине алата, доступност и покривеност интернет мрежом и сл.). Ово нису једини начини онлине организације форуме, међутим за савјете мјесних заједница до сада су се показали најчинковитији.

2. Организација онлајн Форума на платформи www.mjesnazajednica.ba

МЗ Пројекат препоручује организацију онлајн Форума на заједничкој платформи www.mjesnazajednica.ba.

Свака мјесна заједница партнер пројекта „Јачање улоге мјесних заједница у БиХ“ на поменутој платформи има могућност организације онлине Форума коју треба искористити.

Видео упутства за неке функционалности веб-платформе су описане у видео упутствима, која се налазе на овој интернет адреси: <https://www.mjesnazajednica.ba/pages/7/video-tutorials>

Појединачном упутству можете приступити и путем ниже наведених линкова (да би се линк отворио истовремено држите притиснуту тастатуру CTRL на тастатури и користите лијеви клик на мишу):

1. Регистрација на платформу - [link](#)
2. Пријава на профил - [link](#)
3. Управљање профилем- [link](#)
4. Промјена шифре- [link](#)
5. Заборављена шифра (поступак поврата)-[link](#)
6. Претраживање садржаја- [link](#)
7. Нотификације-[link](#)

8. Поруке-[link](#)
9. Управљање вијестима- - [link](#)
10. Управљање члановима - [link](#)
11. Управљање члановима савјета -[link](#)
12. Управљање календаром-[link](#)
13. Документисавјета/вијеца/УО- [link](#)
14. Управљање документима- [link](#)
15. Чет у оквиру савјета -[link](#)
16. Дискусије савјета - [link](#)
17. Управљање анкетама-[link](#)
18. Управљање обавјештењима-[link](#)
19. Управљање јавним расправама- [link](#)
20. Управљање отвореним форумом- [link](#)
21. Управљање форумом грађања- [link](#)
22. Управљање питањима и одговорима- [link](#)
23. Управљање грађанским иницијативама- [link](#)
24. Управљање друштвеним форумом- [link](#)

The screenshot shows a web browser window with the URL mjesnazajednica.ba/mzs/mod/forum/view.php?id=1733. The website header includes the logo and name 'MJESNA ZAJEDNICA .BA' and a search bar with the text 'Trenutno pristupate kao gost (Prijavite se)'. The main content area is titled 'Forum građana' and has the subtitle 'Online forum za podršku forumu građana u mjesnoj zajednici'. On the left, there is a 'Navigacijski meni' (Navigation menu) with the following items: 'Mjesna zajednica početna', 'Kalendar', 'Obavještenja', 'Dokumenti', 'Javne rasprave', 'Otvoreni forum', 'Forum građana' (highlighted), 'Pitanja i odgovori', 'Građanske inicijative', 'Članovi Mjesne zajednice', 'Mjesne zajednice u opštini', and 'Uključi se'. A large graphic of three houses in green, light blue, and dark blue is positioned on the right side of the page.

Да би се реализирао форум на овој платформи, неопходно је да савјет мјесне заједнице претходно мотивише и ангажује мјесно становништво да се региструју на ову платформу (погледати Упутство и начин регистрације и кориштења WEB платформе). На платформи је могуће осигурати да активни онлајн чланови мјесне заједнице буду становништво с подручја МЗ, о чему посебно пази администратор мјесне заједнице. На тај начин осигуравају фокусирану квалитетнију расправу идефинисање приоритета мјесне заједнице, као идискусију с становништвом са подручја за које је надлежна мјесна заједница. Неопходно је анимирати мјесно становништво и омогућити што већи број чланова-становништва мјесне заједнице на овој платформи, како би приоритети који се дефинишу били легитимни и омогућили свим заинтересованим грађанима учешће у процесу одлучивања.

1. Како заказати форум и правовремено обавијестити све

Ако је први Форум - направите јасно обавјештење и позивницу грађанима како би циљ Форума био јасан потенцијалним учесницима. Како бисте ово направили потребно је да на лијевој страни отворите Мени и прво у Обавјештењима напишите текст најаве онлајн форума као нпр. „Поштовани грађани/ке МЗ ХХХХ, овим путем Вас обавјештавамо да ће се дана ХХ.ХХ. 202Х. Одржати онлајн форум грађана на тему Одређивања приоритета грађана ове МЗ за период ХХ до ХХ.

Наконведеног комплетног форума, потребно је све сумирати у виду Записника са форума (види Упутство за организовање форума) и објавити га у дијелу Обавијести.

Ако сте претходно имали Форуме идефинисане приоритете, потребно је подсјетити грађане на претходно дефинисане приоритете, реализоване и нереализоване тј. у процесу реализације и активне чији статус реализације није актуелан. (По жељи и могућности, можете старе приоритете објавити у Обавјештењу уз најаву и позив за форум.)

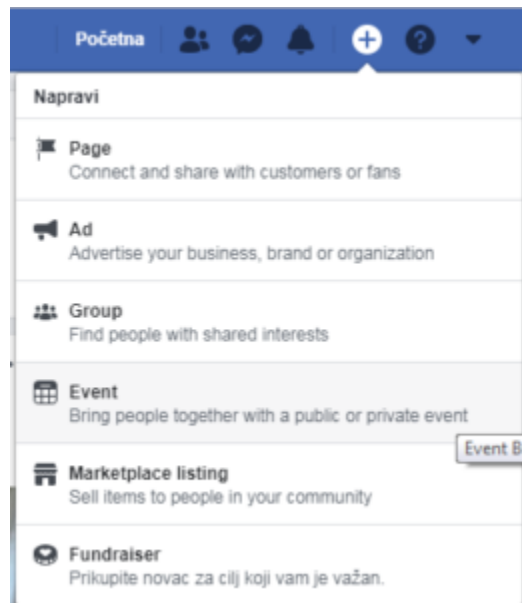
Платформа омогућава затворену расправу и коментарисање само искључиво регистрованих чланова онлајн мјесне заједнице, коју остали учесници (друге МЗ, ЈЛС исл.) не виде и немају могућност читати.

1. Организација “live или уживо“ онлајн Форума путем Фејсбук (ФБ) профила мјесне заједнице

Да бисте одржали „live“ (уживо) онлајн форум на ФБ профили ваше мјесне заједнице, препоручује се да користите опцију Догађаји – креирајте догађај. Догађаји су посебна функција на Фејсбуку, гдје корисник може заказати неко догађање и поставити да буде јавно видљиво или приватно само одређеном броју корисника. Уз то, могуће је подесити тачно вријеме догађаја, додати фотографије, додати разне линкове и још пуно тога. Ако желите креирати нови догађај на Фејсбуку

морате потражити велику округлу икону Плус на горњој плавој траци на врху Фејсбука. Након тога отвара се падајући изборник у којем је потребно одабрати Event (Догађај).

У исту је потребно уписати планирани термин онлајн форума live или ‘уживо’, направити најаву с дневним редом и циљем Форума (исто као за редован директан Форум). Молимо вас користите све препоруке везане за организовање директног Форума.

Након тога отвара се прозор у којем је могуће подесити све детаље везане уз креирање догађаја. Први корак је одабирање да ли ће догађај који креирате бити Приватног карактера (видљив само позваним корисницима нпр. пратиоцима ФБ странице ваше МЗ) или ће бити Јаван (видљив свима).

facebook.com/events/create/?acontext=%7B%22event_action_history%3A%7B%22mechanism%3A%22left-rail%2C%22surface%3A%22dashboard%7D%7D

Događaj • Create Event

Pojedinosti događaja

Jasmina Islambegovic-Husetic
Host • Your Profile

Naziv događaja

Datum početka Vrijeme početka

Datum završe... Vrijeme završetka

Privatnost

Odaberite tko može vidjeti ovaj događaj i pridružiti mu se. Kasnije ćete moći pozvati osobe.

- Privatno
Vidljivo samo osobama koje su pozvane
- Javno
Svi na Facebooku ili izvan njega
- Prijatelji
Vaši prijatelji na Facebooku
- Grupa
Članovi grupe čiji ste član

Natrag Dalje

Desktop Preview

Naziv događaja
Događaj na internetu

Poziva vas Jasmina Islambegovic-Husetic

Dolazim Možda Ne mogu doći Pozovi

Pojedinosti

- Dolazi jedna osoba, uključujući Jasmina Islambegovic-Husetic
- Organiziraju: Jasmina Islambegovic-Husetic
- Događaj na internetu

Popis uzvanika

Prikaži sve

1	0	1
DOLAZE	MOŽDA	POZVANI
Jasmina Islambegovic-Husetic Organizator		

Препорука је да користите опцију Приватни догађај, јер су вам за дефинисање приоритета ваше мјесне заједнице потребни становници из ваше МЗ. Ово ће омогућити и да пратиоци ФБ странице ваше МЗ који нису с вашег мјесног подручја виде догађај.

Важно је одмах на почетку одабрати карактер догађаја јер се то касније не може више промијенити (*ако Фејсбук нешто не промијени у међувремену*).

Испод тога требате одабрати ко ће бити домаћин догађаја. Овдје можете уз властити профил одабрати и Фејсбук страницу ваше МЗ чији сте администратор. Да би догађај привукао пажњу, када га дијелитена Фејсбуку није на одмет одабрати или учитати фотографију која ће се приказивати уз догађај. Обратите пажњу да фотографија буде примјереног садржаја и да асоцира на онлајн Форум и дефинисање приоритета заједнице.

The screenshot shows the Facebook event creation page. On the left, there are settings for the event: 'Naziv događaja' (Event Name) is 'Forum građana mjesne zajednice XY', 'Datum početka' (Start Date) is '2. prosinca 2020', 'Vrijeme početka' (Start Time) is '19:00', 'Datum završetka' (End Date) is '2. prosinca 2020', and 'Vrijeme završetka' (End Time) is '20:15'. The event is set to 'Privatno' (Private) and 'Guests Can Invite Friends' is turned on. The main preview area shows the event title, date, and time, along with a list of guests and a 'Popis uzvanika' (Guest List) section.

У дијелу „појединости догађаја“ налазе се поља за: наслов догађаја, локацију гдје ће се догађај одржавати, али и изборник у којем је могуће подесити тачан датум и вријеме почетка и завршетка догађаја. Потребно је, такођер, укратко описати догађај како бисте корисницима поближе објаснили о чему се ради и како би они сазнали додатне детаље. Ово можете урадити на исти начин као да припремате и пишете обавјештење и позивницу за Форум, а коју уобичајено поставите на огласну плочу ваше МЗ и сл. (Види Приручник за одржавање Форума).

Од напредних могућности догађаја могуће је додати кључне ријечи које поближе описују догађаје, затим је могуће означити да ли је дозвољено на догађај довести дјецу, одабрати тко све може објављивати садржај унутар догађаја, али и да ли ће се приказивати листа посјетитеља.

Промовишите догађај, подијелите на вашој ФБ страници и позовите пратиоце ФБ профила ваше мјесне заједнице да учествују на онлајн Форуму, исто тако можете позивницу послати и путем ваше МЗ вибер групе, ако је имате или на мејлове грађана који су раније били на форумима, уколико их имате.

Након што испуните сва поља, потребно је кликнути на опцију „Креирај“ како би догађај био створен. Постоји и опција спремања скице-нацрта догађаја, гдје можете спремити припремљене информације догађања, па га касније попунити и објавити.

Ако организујете први Форум направите јасно обавјештење и позивницу грађанима како би циљ Форума био јасан потенцијалним учесницима.

Ако сте претходно имали Форуме и дефинисане приоритете, потребно је подсјетити грађане на претходно дефинисане приоритете, реализоване и нереализоване тј.у процесу реализације и активне чији статус реализације није актуелан. Позовите грађане да допуне листу приоритета и објасните им да ли ће се дефинисани приоритети користити за нпр. кандидовање приоритета за реализацију из буџета ЈЛС или за одређени објављени јавни позив на који мјесна заједница жели аплицирати исл.

Ако је све успјешно одрађено – креиран је догађај унутар којег су видљиве све информације и у којег можеш позивати жељене кориснике. Без обзира ради ли се о приватном или јавном догађају, могуће је слати позиве људима на Фејсбуку. Такође, могуће је објављивати садржај унутар догађаја како би корисници у сваком тренутку знали новости везане за догађај.

Неопходно је да догађај креирате правовремено тј. 7-10 дана прије реализације догађаја, како би учесници правовремено могли планирати своје учешће. Ви ћете имати прилику да видите колико учесника планира учешће на начин да ће потврдити учешће на догађају или ће користити опцију ‘можда’.

На дан планираног одржавања, провјерите техничке капацитете (веб камере, лаптоп, интернет конекцију) и осигурајте простор у којем ћете администрирати/фасилитирати Форумом тј. у којем ћете омогућити онлајн учесницима да вас виде. Припремите простор с постерима на којима су наведене области за дефинисање приоритета Форума, као да су учесници у просторији у којој одржавате Форум. Увод у Фасилитацију Форума можете обавити у складу с претходно описаним на страници бр.4 „Приручника за фасилитатора“. Ове области можете на ФБ објавити дан прије одржавања Форума изамолити потенцијалне учеснике да промисле о приоритетима ваше МЗ у складу с наведеним. Могу вам помоћи на начин да ће у току дефинисања приоритета одмах дефинисати којој области припада (инфраструктура, спорт, образовање, култура, екологија.....).

У трену када сте спремни улогујте се у Фејсбук и кликните на подручје за објаву како бисте ажурирали статус. Оно што упишете биће име вашег видеа. Тапните на **Go Live** (или **Live Video** ако користите Ајфон) како бисте подесили поставке видеа те му додали наслов ако је празан.

Такођер имате опцију за ограничавање публице. Ово су поставке приватности за Фејсбук Live којима можете изабрати **пријатеље, све кориснике или појединце**. Када сте спремни, само тапните на Go Live. Видјећете обавјештење о томе ко вас гледа, као и поруке гледаоца које ће се појављивати са стране како бисте их могли прочитати. Након што кренете с преносом уживо запазићете разноврсне филтере и графичка „побољшања“ које можете слободно користити.

Ову опцију реализације форума можете радити с паметним телефоном или путем рачунара с web камером (уграђеном или прикљученом помоћу УСБ-а). Да би онлајн Форум био успјешан, пожељно је да претходно провјерите квалитет интернет конекције и можете ли уживо преносити путем Фејсбука.

Процедура за рачунар је релативно иста: прво морате кликнути у поље за ажурирање статуса, изабрати Live Video и том видеу дати име. Након тога тагујте-означите пријатеље у видео. За крај

изаберите ко ће моћи видјети видео кликом у доњем десном углу. Након што сте се припремили вријеме је да кренете с преносом кликом на „Go Live“. Послије довршетка пријеноса кликните на опцију „Finish“.

Без обзира планирате ли пријенос уживо путем мобилног уређаја или рачунара, имат ћете опцију објаве видеа на зиду ФБ странице ваше МЗ. Такођер можете промијенити ниво приватности видеоприлога. Ако нисте баш пресретни резултатима или претпостављате да све није ишло по плану, видео увијек можете избрисати.

У „Facebook Live“ опцију су уграђени и различити филтери које можете користити да комуникацију учините занимљивијом и креативнијом, наравно ако сматрате да је такво што прихватљиво и позитивно.

Након што замолите учеснике онлајн Форума да размотре и кандидују приоритете, потребно је да осигурате ред и распоред, према којем ће учесници форума кандидовати приоритете по областима, усмено (ви пишете и постављате на постер у област којем приоритет припада) или добијете у чет приједлог који преписујете и постављате на постер у област којем приоритет припада. Овдје је потребно осигурати да учесници поштују све учеснике и омогуће свим учесницима да кандидују приоритете. Организатор догађаја треба временски ограничити период кандидовања приоритета. Обавезно, осигурајте да имате подршку у овом процесу. Пожељно је да најмање 2 члана савјета буду присутна при реализацији онлајн Форума или више волонтера. Када записујете приоритете по областима, записујте одмах у електронски формат, како бисте брже и лакше објавили и показали учесницима форума кандидоване приоритете.

Зависно о броју кандидованих приоритета по различитим областима, као и броју онлајн учесника форума, савјет треба одлучити да ли ће учесници бодовати приоритете live (јављање или чет) или ће кандидоване приоритете објавити јавно на ФБ профилу мјесне заједнице и омогућити ширем кругу становника да гласа за исте или само послати учесницима онлајн Форума и замолити те учеснике да гласају. Потребно је јасно дефинисати вријеме за гласања и канале гласања (јавно или укључити и приватне поруке исл.).

Узимајући у обзир специфичност бодовања приоритета, препоручује се да на зиду ФБ профила ваше мјесне заједнице објавите дефинисане приоритете по областима и јасно

назначите начин бодовања и гласања за приоритете. На овај начин ћете омогућити већем броју становника да гласају за приоритете. Не заборавите јасно назначити временски период гласања (нпр. субота 03.11. – недеља 04.11.) и канале гласања (препоручује се јавно ради транспарентности процеса, али можете укључити и приватне поруке на ФБ страницу ваше МЗ и сл.). Такође, најавите када ћете јавно објавити резултате тј. све дефинисане приоритете и рангирање.

Прије укључења на својој страници можете послати поруку својој публици и споменути им теме о којима ћете говорити. Замолите их да у коментарима напишу своја питања како бисте добили прилику за расправу током емитовања. Током емитовања дајте времена људима да се придруже вашем Фејсбук Live-у. Сачекајте пар минута и док чекате да број учесника порасте спомените теме о којима ћете комуницирати, поздравите именом људе који се придруже и припремите их за

интеракцију. Слично као што можете објавити пост, исто тако можете поставити коментар на дно вашег видео записа који ће бити видљив учесницима и на тај начин усмјерити ток разговора и наметнути тему. Након емитовања имате опцију да обришете или објавите ваш видео запис на страници. Након објављивања видеа, исти можете обрисати у било којем тренутку, али препорука је да задржите видео на страници како бисте људима, који нису били у могућности да се укључе уживо, понудили могућност да то ураде слjedeћи пут. Препорука је да додате опис изнад видео записа у којем ћете споменути о којим темама сте разговарали, или да истакнете најзанимљивије дијелове како бисте људе подстакли да прегледају ваш видео.

Након што прође вријеме предвиђено за онлајн гласање, неопходно је сумирати резултат онлајн Форума и транспарентно објавити резултате на ФБ страници мјесне заједнице.

Поред мјерних података видео записа, Фејсбук вам нуди могућност да мјерите поједине податке програма Фејсбук Live и нуди вам увид у извођење емитовања. На основу тога можете сазнати колико је ваша заједница ангажована током емитовања вашег видео записа и колико се дуго задржава на истом. Имате могућност да сазнате колики је број гледалаца вашег видео записа, њихове демографске податке. То вам може помоћи да створите бољи и богатији садржај за будућа јављања уживо.

Понекад ваша прича не захтјева визуелно приказивање и желите да се ваши пратиоци усредоточе на ваше ријечи, тада можете користити „Live Audio“. Ова опција је добра и када немате довољно велики капацитет ваше интернет конекције, који може довести до лоше квалитете видео записа. Баш као и код Facebook Live, и ваш аудио запис се појављује вашим пратиоцима на News Feed-у и нуди им могућност да коментаришу и постављају питања у реалном времену. И код Facebook Live емитовања, ви можете добити најважније статистике и тачно знати с ким комуницирате на овај начин, којој структури популације одговара овај начин комуникације. То вам помаже да специфичне теме које су занимљиве за одређену популацију (нпр. млади) дискутујете искључиво на овај начин,

уколико сматрате да други начин неби имао довољно учесника, кворум исл. Ефикасна и брза комуникација са становништвом може унаприједити квалитет услуга ваше мјесне заједнице, стога је Facebook Live идеалан канал да то и остварите.

2. Одржавање онлајн Форума путем ФБ профила мјесне заједнице

То значи да учесници расправа на форуму не морају бити присутни онлине 'уживо' у исто вријеме како би учествовали у расправи. За додавање активности Форума потребно је да урадите исте припреме као за Live Forum: правовремено најавити онлине Форум, јасно комуницирати циљ И виртуално мјесто форума, потребно је да јасно назначите у којем периоду ће становништво ваше МЗ моћи предложати приоритете иза које области, као и на који начин ће предложати приоритете нпр. јавним коментаром на зиду ФБ странице МЗ или коментаром на објаву за позив приоритета. Можете омогућити и да вам становништво достави приоритете путем приватне поруке на ФБ

страницу ваше МЗ. На овај начин ћете омогућити већем броју становника да дефинишу приоритете.

The screenshot shows the Facebook event creation process. On the left, the 'Lokacija' (Location) section is active, with three options: 'Facebook Live', 'Vanjska veza', and 'Other'. The 'Other' option is selected. The main area shows a 'Desktop Preview' of the event. The event title is 'Forum građana mjesne zajednice XY' and it is scheduled for '4. PRO 2020, 19:00 - 6. PRO 2020, 20:15'. The event is set to 'Događaj na internetu' (Online event) and is 'Privatno' (Private). The preview also shows the organizer's name, 'Jasmina Islambegovic-Husetic', and the number of attendees: 1 'DOLAZE' (Attending), 0 'MOŽDA' (Maybe), and 1 'POZVANI' (Invited).

Обратите пажњу при избору 'локације' за овај начин форума, одаберите опцију "other или друго". У опису јасно назначите да ће форум бити организован путем дискусије на ФБ страници ваше мјесне заједнице и да ћете радити у виртуалном простору.

Не заборавите јасно назначити временски период дефинисања приоритета (нпр. субота 03.11. – недеља 04.11.) и начине достављања приједлога (јавно или укључити и приватне

поруке и сл.). Такође, најавите када ћете јавно објавити дефинисане приоритете и када се очекује гласање. Препоручује се да у року од 24 сата сумирате и објавите приоритете по областима И замолите становништво да гласа. Јако је битно да разумију процес и начин гласања.

Када сте сигурни да је процес гласања довољно јасно дефинисан на ФБ страници када сте објавили дефинисане приоритете по областима јасно назначите период гласања за приоритете. На овај начин ћете омогућити већем броју становника да гласају за приоритете. Не заборавите јасно назначити временски период гласања (нпр. *уторак 06.11. – сриједа 07.11.*) И канале гласања (препоручује се јавно, ради транспарентности процеса, али можете укључити и приватне поруке на ФБ страницу ваше МЗ и сл.). Такође, најавите када ћете јавно објавити резултате тј. све дефинисане приоритете и рангирање.

Након што прође вријеме предвиђено за онлајн гласање, неопходно је сумирати резултат онлајн Форума и транспарентно објавити резултате на ФБ страници мјесне заједнице.

3. Остало

Постоје и други начини организације форума: путем Zoom платформе, Microsoft teams и сл., међутим за исте је неопходно да имате базу података становника МЗ са имејл адресама истих. Уколико у вашој бази података немате довољно контакт адреса, није препоручљиво да на овај начин организујете Форум, јер позив за Форум треба бити транспарентан и упућен свим становницима ваше МЗ.

Вибер група – уколико на вибер групи ваше мјесне заједнице имате довољно контаката (више од дефинисаног кворума) можете се одлучити за организацију Форума путем Вибера. Узмите у обзир да највећи дио становништва Вибер користи на телефону, што их може демотивисати за дуже писање приоритета. Такође, обезбиједите адекватну подршку за администрацију великог броја порука које можете добити у кратком времену. Можете користити исте препоручене активности и принципе као за организацију онлајн форума на трећи начин претходно описан.

Уколико сте већ примјењивали онлајн Форуме на начине који нису овдје описани и сматрате да би исти начин требало наставити, будите слободни да наставите уз поштовање свих принципа организације Форума.